

NAŠI SPONZORI

Naše veľké poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek pričinením podieľali na našej tohoročnej vianočnej burze. Bez vás by sa táto akcia nikdy nezrealizovala a nikdy by sme nedokázali potešiť také veľké množstvo ľudí a v konečnom dôsledku i sami seba.

ĎAKUJEME VÁM MILÉ BERTOTOVSKÉ A HENDRICHOVSKÉ MAMIČKY A BABIČKY ZA VAŠE ÚŽASNE KRÁSNE VECI A VECIČKY, KTORÝMI STE ZNOVA OBOHATILI NAŠU I VAŠU VIANOČNÚ BURZU. TEŠÍME SA, ŽE NÁM STÁLE POMÁHATE.

Katarína
MARINICOVÁ
Bertotovce
č. 33

obec
BERTOTOVCE

Novoročný vinš

Vinšujem vám všetko šťastie v deň roku nového, nech vás Pán Boh ochraňuje od všetkého smutného. Vinšujem vám nový rok, aby ste mali šťastný krok, doma lásku, svornosť a všetkého hojnosť. V novom roku všetci svorne nažívajme vo spoločnosť, tak nám bude i v trápení požehnaný každý krok.

Bertotovský
BERTÍK®

Časopis Základnej školy v Bertotovciach
Školský rok 2016/2017
19. ročník

NAŠI PRVÁCI

**DÁVID
BAČA**

**MARTIN
ONDERČO**

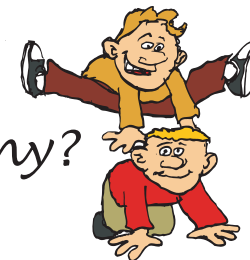

**FREDERIK
SMOLKO**

**JAKUB
VARGA**

VIETE, kedy máme prázdniny?

Jesenné prázdniny

trvajú od 28. 10. 2016 do 1. 11. 2016,
začiatok vyučovania je 2. 11. 2016.

Vianočné prázdniny

trvajú od 23. 12. 2016 do 8. 1. 2017,
začiatok vyučovania je 9. 1. 2017.

Polročné prázdniny

sú v piatok 3. 2. 2017,
začiatok vyučovania je 6. 2. 2017.

Jarné prázdniny

trvajú od 6. 3. 2017 do 10. 3. 2017,
začiatok vyučovania je 13. 3. 2017.

Veľkonočné prázdniny

trvajú od 13. 4. 2017 do 18. 4. 2017,
začiatok vyučovania je 19. 4. 2017.

Letné prázdniny

trvajú od 3. 7. 2017 do 31. 8. 2017,
začiatok vyučovania je v pondelok 4. 9. 2017.

TAK! A TERAZ TO UŽ VIETE!

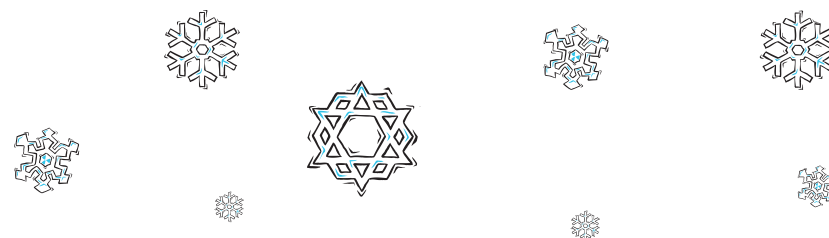
BERTÍK. Časopis pre deti v ZŠ v Bertotovciach, ktoré sa chcú zabávať, súťažiť a hrať. Vychádza polročne. Nápady: Mgr. Ľudmila Gogová a žiaci školy. Grafika, tlač a distribúcia: Mgr. Valentín Šefčík. Jazyková úprava: Mgr. Valentín Šefčík. Náklad: 30 výtlačkov. Všetky práva vyhradené. Bez písomného a dvakrát opečiatkovaného súhlasu je akékoľvek čmáranie, vysmievanie a ohováranie časopisu alebo jeho časti PRÍSNE ZAKÁZANÉ.

VÝROKY

zos bertotofských lavicoch

- ☺ „Ako sa volá slovenský prezident?“ „Andrej Kysak.“
- ☺ „Časová priamka je priamka, na ktorej zapisujeme osoby, zvieratá a veci.“
- ☺ „Farby sú temperové a vodovodné.“
- ☺ „Túto rozprávku napísala Hana Zeleninová.“
- ☺ „Ktoré sťahovavé vtáky poznáš?“ „Lastovičky, divé husi, divé svine a bociany.“
- ☺ „Ktorú zeleninu dávame do polievky?“ „Halušky.“
- ☺ „Kedy si čistíme zuby?“ „Keď je tma.“
- ☺ „Traktor ide oriat' pole.“
- ☺ „Aký úžitok nám dáva les?“ „Kyslík, drevo a ceruzky.“
- ☺ „Deti, zajtra si napíšeme diktát.“ „A z čoho? Z matematiky?“
- ☺ „Na Vianoce jeme večer obed.“

KALENDÁR

Zima je už v našom kraji,
ale niečo veľké tají.
Nenápadne, mrazí, sneží,
celý kraj pod snehom leží.

A tajomstvo, ktoré skrýva,
v jednej starej knihe býva.
Rozožiari každú tvár
kniha s názvom – kalendár.

A v ňom jeden zápis krátky:
Vianoce sú krásne sviatky.

Na úvod

Ako ten čas letí... V septembri sú všetky krásne vianočné dni ešte veľmi ďaleko. O snehu sa nám ani nesníva a keď svieta slnko, máme pocit, že je ešte stále leto. Minimálne babie. Rozbeh školského roka trvá iba pár dní, ale kým si všetci zvykneme na školský kolobeh, to pretečie trochu viac vody v potoku. A tak sme sa rozbehli.

Po septembri prišli ďalšie mesiace, až kým, až kým školský rok nenabral vyššie obrátky a zrazu sa nám objavil v kalendári posledný z dvanástich mesiačikov – december. Mesiac bohatý na radosti a darčeky, mesiac bohatý na zimu, ale nie vždy bohatý na sneh. Napriek veľkým očakávaniám detí a všetkých, ktorí majú radi zimu. K zime sa viažu aj najkrajšie sviatky roka – Vianoce a tie našťastie nezávisia od toho, či nám nasneží alebo nie. Vianoce, sviatky narodenia Ježiša Krista, tie k nám prichádzajú akosi vždy. Ponajprv registrujeme v kalendári ako sa k nám neuveriteľne pomaly blíži ten magický dátum – 24. december. A keď ten deň nastane, vtedy sa v našich domácnostiach udomáňuje pokoj, pohoda, každý má zrazu čas, nikto sa neponáhľa. A do našich myslí a do našich srdcí preniká jeden zázračný pocit. Pociť, ktorý tvorí podstatu Vianoc. Pociť blízkosti Boha. Ten pocit sa nedá kúpiť, ten pocit je dar. Dar, ktorý pramení v skutočnosti, že ku všetkým ľuďom na tomto svete prichádza Boh v podobe malého dieťatka, ktoré sa kedysi dávno narodilo v ďalekom Betleheme.

Za viac než dvetisíc rokov sa oslava Vianoc zmenila natoľko, že už vôbec, ani vzdialene nepripomína tú jednoduchosť a chudobu, v ktorej sa narodil Boží syn. No niečo sa nezmenilo doteraz. Istota, že Boh je tu medzi nami, že ho človek môže cítiť vo svojom srdci a vnímať v rôznych podobách. A ešte niečo. Vianoce nie sú folklór ani zvyk, i keď je to obdobie plné zvykov. Vianoce sú začiatkom, cez ktorý si uvedomujeme našu spätosť a závislosť na Bohu. Tak nech sú aj tie naše tohoročné plné pokoja a tých úžasných vianočných pocitov. Šťastné a veselé vám všetkým.

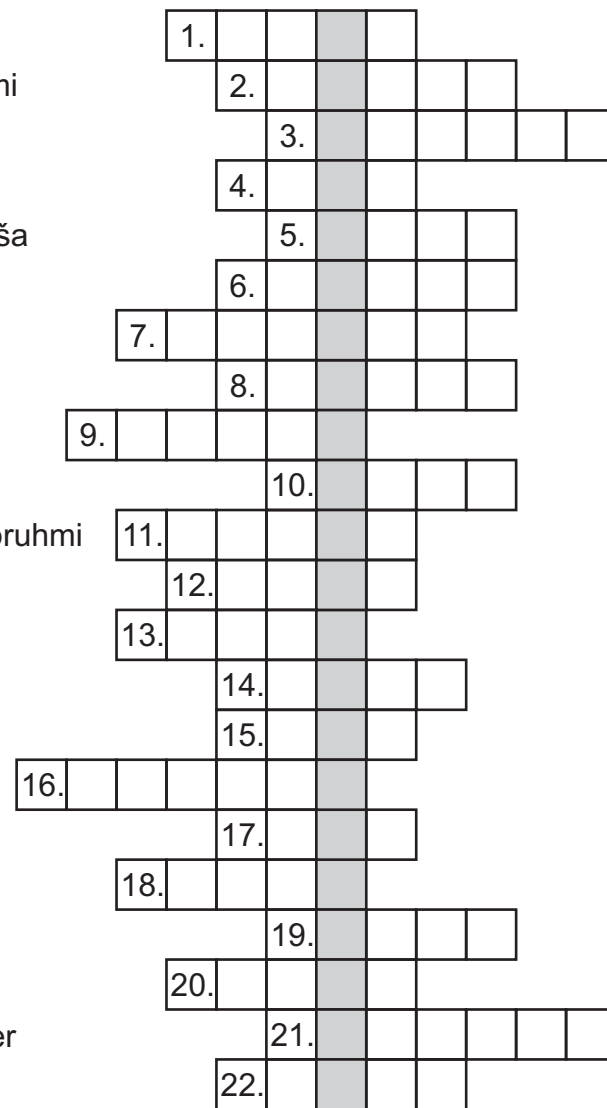
riaditeľ školy

Vianočná

KRÍŽOVKA

1. Prší v lete
2. Lesné zviera s parohami
3. Hlavné mesto Anglicka
4. Piaty mesiac v roku
5. Domácke meno Mikuláša
6. Oblátky jeme s
7. Opak klamstva
8. Ježišova matka
9. $28 : 4 =$
10. Kováč železo
11. Zviera s čiernobielymi pruhmi
12. V zime nám štípe líca
13. Znamienko sčítania
14. V zime padá
15. Desať po anglicky
16. Naše okresné mesto
17. Skutok
18. Duje
19. Nos po anglicky
20. Najväčší cicavec
21. Rysujeme ňou na papier
22. Teplé ročné obdobie

Vianočný HLAVOLAM

Dokážeš nájsť na tomto obrázku pandu?

ČO sme sa dočítali
v starej školskej kronike

Pokračovanie – školský rok 1955/56.

Pionieri a žiaci usporiadali besiedku z príležitosti výročia narodenín nášho prezidenta s. Antonína Zápotockého. Žiaci hovorili o živote a práci nášho prezidenta. Pripravili si kútik, ktorý pomenovali: „Kútik nášho prezidenta“.

18. apríla bola prevedená národná smena. Žiaci odpracovali na úprave ihriska a na čistení školského okolia 150 hodín.

V dňoch 1. a 2. apríla divadelný krúžok „Dukla“ zahral divadelnú hru od J. G. Tajovského „Statky zmätky“. Réžiu mal A. Gargalovič, riad. školy. Hra bola uvedená tri razy s veľkým úspechom. Hru videlo 250 ľudí. Čistý príjem Kčs 500 bol odovzdaný pokladníkovi Jozefovi Harčárovi. Predstavenie bolo odohrané v národnej škole. Hrali títo herci: Vincent Lacko, Martin Spišák, Mária Spišáková, Jozef Harčár, Margita Marinicová, Filoména Jureková, Mária Marinicová Sabolová, Anton Magura, Ján Lendacký, František Jánošík, Terézia Centková, Katarína Lacková, Matúš Lackaň a Anna Jureková. Vynikajúce výkony podali Vincent Lacko, Martin Spišák a Katarína Lacková.

Sviatok práce – 1. máj bol oslávený manifestačne. Už v predvečer bol usporiadaný lampiónový sprievod dedinou. Po ňom zhromaždili sa žiaci pod lesom, kde bola zapálená Vatra mieru. Pri vatre, ktorej plamene siahali vysoko, bola prevedená slávnosť prvomájová s priliehavým programom. Prvého mája zúčastnili sa občania na manifestačnom sprievode v Sabinove.

V dňoch 5. 3. – 17. 3. 1956 zdržiavali sa na našej škole abiturienti Pedagogickej školy Klementa Gottwalda v Prešove. J. Straka a A. Križovenský s cieľom pedagogickej práce. Menovaní mali možnosť svoje teoretické prípravy overiť v praxi. Vyučovanie bolo organizované tak, že každý z nich týždeň vyučoval v 1. a týždeň v 2. triede. Na vyučovanie sa podrobne pripravovali. Po každej vyuč. hodine bolo prevedené hodnotenie po stránke metodickej a pedagogickej.

V dňoch 26. a 27. júna 18 žiakov zúčastnilo sa výletu autom spolu so žiakmi osemročnej strednej školy v Hermanovciach. Žiaci pod vedením učiteľov navštívili tieto miesta: mauzóleum Krásna Hôrka, hrad Krásna Hôrka, múzeum v Betliari, Rožňavu, Dobšinskú ľadovú jaskyňu, kde prenocovali.

pečené gaštany

VYFARBI SI obrázok

Patrite k ľuďom, ktorí pri prechádzke mestom v zime si pochutia na pečených gaštanoch? Ak áno, robíte dobre nielen kvôli príjemnému zážitku, ale aj kvôli svojmu zdraviu. Gaštany obsahujú vitamíny B, E, K a C. Tiež podporujú imunitný systém, "dobré nervy", peknú pokožku a bezproblémovú zrážanlivosť krvi. Obsahujú aj stopové prvky ako sú zinok, železo, horčík, fosfor, vápnik a draslík. Prospech prinesú aj kostiam, svalom a železo je prevenciou anémie. Pravidelné konzumovanie gaštanov sa pozitívne podpíše aj pod kvalitu vlasov, kože, prospieva tiež žalúdku, srdcu, krvnému obehu a mozgu. Naordinujte si ich, ak sa vám do kĺbov zahryzla reuma, alebo si nešetríte pečennú. Konzumácia jedlých gaštanov pomáha vyplavovať jedy z nej a povzbudzuje trávenie. Dopriať by ste si ich mali aj pri vyčerpanosti a chronickom kašli. Pomáhajú aj pri nespavosti a depresiách. Máte problémy s pamäťou? Aj tu vám pomôžu jedlé gaštany. Tiež pomáhajú diabetikom, celiatikom a ľuďom s vysokým krvným tlakom.

Ako sme už spomínali, najčastejšie si na nich pochutnáme v meste v zime. Ale vzhľadom na to, aký je ich prínos, skúste ich konzumovať častejšie a pripravte si ich aj doma. Nazbierané gaštany umyte, nožom narežte po dĺžke do hĺbky pár milimetrov. Nezabudnite na to, inak vám budú v rúre strieľať a znečistia ju. Po narezaní nechajte gaštany hodinu namočené vo vode, potom ich dajte na plech a pečte pri teplote 220 stupňov Celzia 15 – 20 minút. Stále ich kontrolujte, aby vám neprihoreli. Lúpte ich ešte za horúca, pretože vychladnuté sa lúpu oveľa horšie. Gaštany môžeme piecť aj na grile alebo otvorenom ohni. Dobrú chuť!

Za hrst vtipov

„Je pravda, že som sa narodil o polnoci?“, pýta sa malý Janko mamičky.
„Áno miláčik“, odpovedá mamička. „Dúfam, že som ťa nezobudil“.

Jožko sa vrátil od zubára. „Ešte ťa bolí ten zub?“, pýta sa ho mamička.
„Neviem, pán doktor si ho nechal u seba.“

„100 metrov zabehnem za 8 sekúnd“, chváli sa Milan kamarátovi. „To nie je možné, veď rekord je 10 sekúnd“. „Ja viem, ale ja poznám skratku.“

„Haló, starosta? Po poli vám chodí bocian a dupe trávu, na ktorej sa pasú vaše kravy. Vezmite pušku a odožehnajte ho! „Kto volá?, pýta sa starosta. „Žaba“.

V obchode: „Prosím si glóbus“. „Nech sa páči“. „V inej farbe nemáte?“

Počas povodne vo vode pláva klavír a ihla. Klavíru vďaka vode pekne brnkajú struny a preto sa pýta ihly: „Počuješ, ako pekne hrám?“
„Nepočujem, mám vodu v uchu.“

Do neba príde muž a smeje sa. Svätý Peter sa ho pýta, čo mu je tak do smiechu. On odpovedá: „Ja som už tu a oni ma dolu ešte operujú“.

Mravec uteká po pralese. Za ním si vykračuje slon. Vzdialenosť medzi nimi sa stále skracuje. Mravec sa rozčúli a rozkričí sa na slona: „To sa ti kráča, keď som ti vyšliapal cestu.“

Príde babka od kaderníčky a pýta sa vnuka: „Mirko, že už nevyzerám ako stará babka?“ „Nie babi, teraz už vyzeráš ako starý dedko.“

Manželka sa pýta svojho muža: „Čo by si robil, keby ma uniesol nejaký cudzí muž?“ „Nikdy by som na teba nezabudol.“

Ako oslavuje Vianoce britská kráľovská rodina

Najsledovanejšou kráľovskou rodinou v Európe je britská kráľovská rodina na čele s kráľovnou Alžbetou II. Windsorovci tieto sviatky oslavujú v kruhu celej rodiny a robia tak už celých 400 rokov. Svoj zvyk neporušili ani počas 1. a 2. svetovej vojny. Deň pred Štedrým dňom sa ich centrom

stáva vidiecke sídlo Sandringham, kde kráľovná privíta všetkých členov rodiny. Od roku 1997 sa ich počet nemenil (vtedy zomrela manželka princa Charlesa Diana). Miesto pri slávnostnom stole zostalo prázdne dovtedy, kým sa princ Charles oženil s vojvodkyňou Camilou a princ Wiliam s vojvodkyňou Kate. Bez tradičného príhovoru kráľovnej Alžbety II. sa Vianoce vo Veľkej Británii nemôžu ani začať. Darčeky si členovia rodiny rozbaľujú už 24. decembra, teda nie ako v celej Veľkej Británii až na prvý sviatok vianočný. Kráľovná tento zvyk prebrala od svojich nemeckých predkov, čo je často terčom posmeškov bulvárnej tlače, že sa kráľovská rodina nevie dočkať darčiekov.

Na Štedrý deň vždy o 15. hodine si národ a všetci členovia kráľovskej rodiny vypočujú tradičné televízne posolstvo svojej kráľovnej. Robí tak od roku 1957. Prejav je upravovaný a nahraný niekoľko dní vopred. Súčasťou Štedrého dňa je návšteva omše v sídle Sandringham.

Štedrovečerný stôl je pripravený vždy na tradičný anglický spôsob. Dominuje varený moriak, slivkový puding s veľkou dávkou brandy a množstvo koláčikov z každého kúta krajiny. Po rozdaní darčiekov sa rodina venuje spoločenským hrám. Televízny program je prísne zakázaný, čo sa nepáči najmladším členom rodiny.

Merry
Christmas

Čo možno neviete o medvedoch

Žije v Európe, Ázii a v Severnej Amerike. Na Slovensku žije medveď hnedý eurosibírsky. V Čechách ulovili posledného medveďa hnedého v roku 1856 a na Morave v roku 1893. Na Slovensku bol po prvej svetovej vojne medveď takmer vyhubený. Ostalo len okolo 20 jedincov. V roku 1932 sa začala jeho zákonná celoročná ochrana. Preto sa dnes vyskytuje vo všetkých horských oblastiach stredného a severného Slovenska. Početne zastúpený je aj na severovýchode Slovenska v Bukovských vrchoch a Nízkych Beskydách. Obýva zmiešané a ihličnaté lesy v nadmorskej výške 700 – 1500 metrov. Vyhľadáva tiché hlboké lesy a blízkosť vody. Rád vychádza na rúbaniská, kde je hojnosť lesných plodov. Samce žijú oddelene od samic. Schádzajú sa iba v čase párenia od mája do júla. Počas nepravého zimného spánku rodí samica 1 – 2 (ale aj 3 – 4) veľmi malé mláďatá s hmotnosťou asi 0,5 kg. Sú slepé, oči sa im otvoria až po mesiaci. Matka ich ohrieva vlastným telom a dojčí asi 4 mesiace. Mláďatá rýchlo dospievajú. S matkou ostávajú 2 – 3 roky. Pohlavne dospejú v 3. – 4. roku života. Medvede sa dožívajú 30 – 50 rokov. Medveď je typický všežravec. Naraz spotrebuje až 12 kg potravy, ktorou sú jahňady, púčky, lyko ihličnatých stromov, hmyz, mravce, med divých včiel, mäkkýše, drobné stavovce. Medveď vie chytať ryby, oberá maliny, jarabinu, drienky a ostatné lesné plody, ale aj plody ovocných stromov a žerie aj zdochliny. Pred zimným spánkom je dobre vykrmený, má asi o 30 kg viac. Skoro na jar vychádzajú z úkrytov vychudnuté medvede s vyčerpanými zásobami tuku. Vtedy konzumujú veľa zelenej stravy. Tak sa postupne dostávajú do obvyklých stravovacích návykov. Medvede väčšinu roka žijú samotársky, zimu prespávajú v upravených brlohoch od napadnutia snehu koncom novembra do marca až apríla.

8

ROZHOVOR s pánom kaplánom

Petrom Majerníkom

1. Kedy ste sa rozhodli, že sa stanete kňazom?

Už na prvom stupni, v 2. ročníku. Vzorom pre mňa bol kňaz.

2. Ste rodákom z Bertotoviec, po rokoch ste sa vrátili domov. Ako sa tu cítite?

Vidím nové tváre, veľa sa tu zmenilo. Som vďačný za to, že tu môžem byť aspoň rok.

3. Kde všade ste doteraz pôsobili?

Pôsobil som v Prešove, v Košiciach, ale aj v Afrike v štáte Tanzánia.

4. Ako ste spomínali, pôsobili ste aj v Afrike. Ako sa vám tam pracovalo? Aké sú tam deti? Čo radi robia vo voľnom čase? Chodia radi do školy? Chceli by ste sa tam ešte vrátiť?

Pracoval som tam 3 roky. Tanzánci rozprávajú svahilčinou. Je to úplne iný jazyk ako európske jazyky. Ešte ho úplne neovládam, ale dorozumiem sa s domácimi. Deti veľmi radi chodia do školy, radi sa učia. Triedy sú veľké, nemajú učebnice, ani pomôcky. Deti nosia rovnošatu. Základná škola je povinná a zadarmo. Deti majú jeden zošit na všetky predmety. Učiteľmi sú tam ľudia, ktorí si urobia kurz a učia deti čítať a písať. Deti sú tam šťastné, radi sa hrajú.

5. Školu, kde sme teraz, ste navštevovali aj vy. Aké máte na to spomienky?

Spomienky na túto školu mám veľmi dobré. Triednou učiteľkou nám bola vtedy pani učiteľka Záhoráková.

6. Blížia sa Vianoce. Ako trávia Vianoce Afričania?

Vianoce v Afrike sú skromné. Obyvatelia nedostávajú darčeky, nemajú štedrú večeru ani stromčeky. Tešia sa hlavne na polnočnú omšu.

7. Čo by ste na záver odkázali našim deťom?

Keď vidím, že táto škola si zachovala rodinnú atmosféru, na to budú spomínať. Prajem všetkým deťom radosť, akú majú deti v Afrike, aj keď tam nemajú všetko potrebné pre svoj život, sú šťastné. Naším deťom želám chuť do poznávania nových vecí. Učiteľom a zamestnancom školy želám veľa elánu v práci.

Za rozhovor ďakuje Ľ. Gogová

13

BÁSNIČKA O ZIME

Prídu, prídu Vianoce,
všetko sa nám ligoce.
Ligoce sa biely sneh,
v diaľke počuť detský smiech.
Mráz už okná pomaľoval
a pri tom si vyspevoval.
Vyspevoval pesničky,
kde sú všetky detičky.
Bude veľká guľovačka,
postavíme snehulička.
Snehulička veľkého
za dedinou skrytého.

J. Centko, 4. roč.

ZIMA, ZIMIČKA

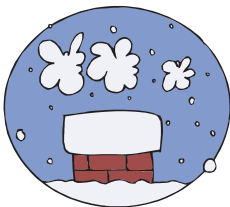
Zima, zimka, zimička,
zima mi je na líčka.
Sniežik sa pekne trbliece,
o chvíľu máme Vianoce.
Sánky, boby, korčule,
obujem si snehule.
Na guľovačku vyrazím,
s kamošmi sa vyšantím.
Ja mám zimu veľmi rada,
hlavne keď nám sniežik padá.

R. Germušková, 3. roč.

ZIMA

Nie je zima ako zima,
táto veru nemrzí ma.
Táto zima robí divy,
sype sa sneh páperivý.

D. Jurek, 2. roč.

BIELE VIANOCE

Ráno očká otváram,
do okien sa pozerám,
ako sniežik poletuje
a do okien mrázik duje.
Kreslí okná na bielo,
ja sa cítim veselo.
Teším sa na výlet s chvíľkou,
tancovať po snehu s Livkou.
Povýskame od radosti,
šantíme sa do sýtosti.
Snežik máme veľmi radi,
hopsalala, radi, radi.

L. Stašíková, 4. roč. a A. Stašík, 2. roč.

VLOČKA

Letí vločka na nás deti,
je tu snehu ako smeti.
Guľujú sa sánkujú,
snehuliaka stavajú.

T. Centko, 3. roč.

O ZIME

Hurá! Deti, sneží!
Padá sniežik biely.
Z neba padá vločka,
bude rozprávočka.
Biela krajina, to je krása,
budeme stavať snehuliaka.
V krbe ohník tancuje,
teší sa ten, kto tu je.
Mrázik nám líčka vyštiepe,
mamička koláče napečie.
To je super, mám to rád,
doma teplo, vonku chlad.
Vianoce sa blížia zas,
každý rok sú tu len raz.
Keď sa Ježiško narodí,
pokoj a láska zvíťazí.

A. Kolpak, 2. roč.

KRÁSNA ZIMA

Tešíme sa na zimu,
na jej bielu perinu.
Všetko vôkol zahali,
mrázik štípe po tvári.

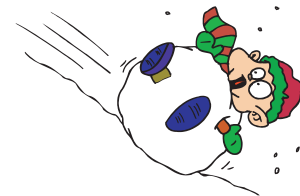
M. Seman, 2. roč.

MALÝ JANKO

Bola jedna kniha krásna,
bola samý obrázok.
Študoval ju malý Janko,
mal však veľa otázok.
Čo je to? A čo je toto?
Všetko vedieť ihneď chcel.
Na otázku z obrázku
dostal ihneď odpoveď.
Tu je zem a tu je guľa,
tam sa zem zas točí.
Malý Janko sa to dozvie
len cez svoje oči.

S. Gargalíková, 2. roč.

Vianočná burza 2016

19. december 2016

Nádherne,
priateľské,
teplé,
okúzľujúce,
ľudsky milé,
rodinné,
pôvabné,
podmanivé,
rozprávkové
a vianočné
chvilky pri
tohoročnej
nádhornej,
priateľskej,
teplej,
okúzľujúcej,
ľudsky milej,
rodinnej,
pôvabnej,
podmanivej,
rozprávkovej
a vianočnej
burze.

